

Achtergrondinformatie (spel)regels

De spel- en teambegeleider

Ieder seizoen stappen weer veel nieuwe kinderen het veld op. Vol enthousiasme om te leren hockeyen. Deze kinderen nemen natuurlijk ook hun enthousiaste ouders mee. Een aantal ouders vindt het vast en zeker leuk om het team te begeleiden. In dit stukje geven we uitleg over de rol van de spel- en teambegeleider. Zo weet iedereen wat er van hem of haar verwacht wordt.

Wie heeft welke rol?

Waar we in de 11-tallen spreken over een scheidsrechter en een coach, hebben we het bij de Jongste Jeugd en het G/LG-hockey over een spelbegeleider en een teambegeleider. De teambegeleider is verantwoordelijk voor het 'verzorgen' van het team. Een teambegeleider maakt teamafspraken met spelers en ouders, stelt rijschema's op, maakt de opstelling en wisselt spelers tijdens de wedstrijd. Een spelbegeleider fluit net als een scheidsrechter tijdens de wedstrijd voor overtredingen en zorgt dat beide teams zich aan de regels houden. Wat een spelbegeleider echter ook doet, is uitleg geven aan de kinderen. De spelbegeleider mag het spel onderbreken om tactische en technische tips aan de teams te geven. Bijvoorbeeld om ze te leren niet op een kluitje te hockeyen of om bij het pushen de handen uit elkaar te houden. Dit is een belangrijk onderdeel van het begeleiden van een Jongste Jeugd- en een G/LG-wedstrijd.

Advies: zet ouders in!

Vanwege deze belangrijke rol van de spelbegeleider adviseert de KNHB om ouders in te zetten als spelbegeleiders bij de Jongste Jeugd en het G/LG-hockey. Dit heeft verschillende redenen. Ten eerste hebben ouders natuurlijk overwicht en kunnen zij beter uitleg geven aan de kinderen. Dit in tegenstelling tot pas opgeleide (jonge) clubscheidsrechters. Verschillende verenigingen laten clubscheidsrechters wennen aan het fluiten bij de Jongste Jeugd, zodat ze later met meer vertrouwen en ervaring een 11-talwedstrijd kunnen leiden. Dit is vanuit de ontwikkeling en spelplezier van de Jongste Jeugd gezien niet gewenst. Het leiden van een 11-talwedstrijd verschilt namelijk essentieel van het begeleiden van een Jongste Jeugd wedstrijd. Ook de vaardigheden die tijdens de opleiding tot clubscheidsrechter aan bod komen, verschillen van de vaardigheden die nodig zijn om een Jongste Jeugd wedstrijd te kunnen begeleiden. Niet voor alle overtredingen moet worden gefloten en er wordt met name meer begeleiding gevraagd.

De tweede reden om ouders in te zetten is dat ouders hierdoor betrokken worden bij het spel, het team en de vereniging. Ouders groeien op deze manier mee in de vereniging wat een positief effect kan hebben op het verenigingsleven. Zo zijn zij potentiële vrijwilligers, is de stap om later hun scheidsrechterskaart te halen kleiner en willen ze mogelijk ook zelf (weer) gaan hockeyen. Tot slot hebben ouders als spelbegeleiders kennis nodig van de spelregels en afspraken. Dit levert, ook wanneer zij langs de lijn staan, meer sportiviteit en respect op.

Twee spelbegeleiders, taken delen

Vanuit pedagogisch oogpunt is ervoor gekozen om iedere wedstrijd van de Jongste Jeugd en het G/LG-hockey te laten begeleiden door één spelbegeleider van de thuisvereniging en één spelbegeleider van de uitvereniging. Iedere spelbegeleider kent op die manier de kinderen uit één team, waardoor hij/zij beter in staat is om dit team te begeleiden en waar nodig individuele en specifieke aandacht te geven. Belangrijk hierbij is dat beide spelbegeleiders aandacht geven aan beide teams en fluiten voor overtredingen. Zij houden voor beide teams in de gaten dat het spel altijd veilig, leerzaam en met plezier verloopt. Om dit soepel te laten verlopen, komen altijd beide spelbegeleiders en beide teambegeleiders **voorafgaand** aan iedere wedstrijd bij elkaar om afspraken met elkaar te maken.

Spelbegeleiders bij 3-tallen

Bij de 3-tallen wordt gespeeld op één achtste veld (dus op één helft van het 23-metergebied). Op de andere helft van het 23-metergebied spelen de andere 3-tallen tegen elkaar. Daarna wordt door gewisseld. Een voorbeeld: Kampong speelt tegen Fletiomare. Deze teams worden in tweeën gesplitst, in A en B. Kampong A speelt eerst tegen Fletiomare A (op één achtste veld) en tegelijkertijd speelt Kampong B tegen Fletiomare B (ook op één achtste veld). Na het wisselen speelt Kampong B tegen Fletiomare A en Kampong A tegen Fletiomare B. Op ieder veldje begeleidt één spelbegeleider de wedstrijd. Dat wil dus zeggen dat op het ene veldje de spelbegeleider van de thuisvereniging staat en op het andere veldje de spelbegeleider van de uitvereniging.

Spelbegeleiders bij 6-tallen

Vanaf seizoen 2015-2016 worden de wedstrijden van de 6-tallen ook begeleid door twee spelbegeleiders. Ten eerste is hier vanuit pedagogisch oogpunt voor gekozen. Er zitten vaak kinderen in het team die met wat specifieke aandacht veel beter functioneren. Ten tweede levert dit eenduidigheid op in de lijn van 3-, 6- en 8-tallen. Van de twee spelbegeleiders is er één afkomstig van de thuisvereniging en één van de uitvereniging.

Spelbegeleiders bij 8-tallen

Bij de 8-tallen zijn er altijd al twee spelbegeleiders geweest in verband met de grootte van het veld en het sneller worden van het spel. Vanaf seizoen 2015-2016 wordt de wedstrijd ook hier begeleid door één spelbegeleider van de thuisvereniging en één spelbegeleider van de uitvereniging.

Hoe bereid je ouders voor op hun rol van spelbegeleider?

Het is belangrijk om ouders goed voorbereid het veld op te laten gaan en ze duidelijke instructies mee te geven. Op deze manier zijn ouders sneller bereid om de rol van spelbegeleider te vervullen en hebben ze hier ook meer plezier in. De KNHB biedt verenigingen een opleiding tot team- en spelbegeleider aan. Het is een laagdrempelige opleiding (maximaal 4 uur) die de vereniging zelf organiseert en ook binnen de eigen vereniging plaatsvindt. De opleiding is praktijkgericht: de deelnemers gaan zo veel en zo snel mogelijk in de praktijk aan de slag om ervaring op te doen. Op de [website van de KNHB](#) is meer informatie te vinden over deze opleiding en zijn ook de benodigde materialen (zoals kant-en-klare PowerPoints en een digitaal hand- en werkboek) te vinden.

Daarnaast is er een filmpje beschikbaar waarin de rollen van de team- en spelbegeleider duidelijk naar voren komen. Een leuke en leerzame manier om te weten te komen wat er verwacht wordt! Klik [hier](#) om dit filmpje te bekijken. Het is ook leuk om het filmpje op de website van de vereniging te plaatsen!

Hulp nodig? Dat kan!

Vanuit de KNHB proberen we jullie als vereniging zoveel mogelijk te ondersteunen en materialen aan te bieden om het jullie zo gemakkelijk mogelijk te maken. Echter, wanneer het toch lastig blijkt te zijn om 'nieuwe' regels en afspraken te organiseren, kan altijd hulp ingeschakeld worden. Wanneer het bijvoorbeeld niet uitvoerbaar blijkt te zijn om ouders als spelbegeleider in te zetten of wanneer jullie moeite hebben met het organiseren van een opleiding tot team- en spelbegeleider voor ouders van de Jongste Jeugd of G/LG-hockey dan kan dit aangegeven worden bij de portefeuillehouder Jongste Jeugd van het district of de projectleider aangepast hockey bij de KNHB. Gezamenlijk kan een plan van aanpak opgesteld worden om dit in de toekomst wel mogelijk te maken en gezocht worden naar een oplossing voor de korte termijn. Daarnaast hebben zij contact met alle verenigingen binnen het district, waardoor het mogelijk is om jullie vereniging te koppelen aan een andere vereniging waar hetzelfde probleem speelt of een vereniging waar ze hier al een goede oplossing voor hebben gevonden. Zo werken we gezamenlijk aan een goede organisatie en integratie binnen de vereniging!

Maatregelen ter beoordeling van het spelplezier

Hockey draait bij de Jongste Jeugd en het G/LG-hockey om drie kernwaarden; plezier, veiligheid en leerzaam. Om het spelplezier te bevorderen hebben we een aantal maatregelen met elkaar afgesproken. Vanaf seizoen 2015-2016 zijn deze maatregelen gedeeltelijk anders dan afgelopen jaren. De reden hiervoor is dat we het spelplezier van de Jongste Jeugd en alle G/LG-hockeysers zoveel mogelijk willen bevorderen in lijn met het opleidingsbeleid van de KNHB.

Een goede poule-indeling

Om te beginnen is het belangrijk dat het niveau van de teams die tegen elkaar spelen zo goed mogelijk op elkaar is afgestemd. Teams die aan elkaar gewaagd zijn, spelen leukere wedstrijden dan teams waarvan het niveau mijlenver uit elkaar ligt. Een juiste poule-indeling is dan ook van groot belang.

Om de poule-(her)indelingen nog adequater te kunnen maken, is besloten dat vanaf seizoen 2015-2016 de uitslagen van de Jongste Jeugd-wedstrijden worden ingevuld op het Digitaal Wedstrijd Formulier (DWF). Bij de F-jes vormen de doelpunten van alle vier de wedstrijdjes bij elkaar opgeteld de uitslag en niet meer de punten per gewonnen of gelijk gespeelde wedstrijd. Op deze manier wordt het niveauverschil tussen teams beter inzichtelijk voor degenen die de poule-indeling maken. De uitslagen zijn, zoals gebruikelijk, niet zichtbaar in de standenmotor.

Ook bij het LG-hockey wordt de uitslag van de wedstrijd ingevuld op het DWF. Echter, hierbij is besloten het doelsaldo geen rol te laten spelen bij de herindeling van de LG-teams in de winterstop. Het verschil tussen LG-teams kan namelijk erg groot zijn, omdat bij LG-hockey gespeeld wordt in gemengde teams en de leeftijdsverschillen erg groot kunnen zijn. Met deze maatregel wordt tegengegaan dat teams de voorkeur geven aan winnen met een hoog aantal doelpunten in plaats van te kiezen voor de ontwikkeling van de spelers en hun hockeyspel.

Om de competitie voor de landelijke 8-tal poule bij het G-hockey zo leuk mogelijk te maken voor alle spelers zal na een halve competitie nogmaals een halve competitie gespeeld worden in seizoen 2015-2016. Na het eerste deel van de competitie worden de teams op niveau ingedeeld en zullen de vier teams die het hoogste geëindigd zijn tegen elkaar spelen evenals de vier andere, lager geëindigde, teams.

Maatregelen in het veld

Als tijdens een wedstrijd blijkt dat het niveauverschil tussen de teams, ondanks een zorgvuldige poule-indeling, groot is, kunnen spelplezierbevorderende maatregelen ingezet worden. Het is de taak van de spelbegeleiders om goed in te schatten wanneer het niveauverschil tussen de teams zo groot is dat het spelplezier van beide teams bevorderd dient te worden. Dit kan bepaald worden aan de hand van de verhouding balbezit (BB) en niet balbezit (NBB) en/of een aantal doelpunten verschil. Alleen het aantal doelpunten verschil geeft niet altijd de juiste verhouding tussen de teams weer. Soms lukt het scoren gewoon niet of heeft de andere partij een heel goede keeper. Vandaar dat geen strakke regel is opgesteld om bij een verschil van een bepaald aantal doelpunten spelplezier-bevorderende maatregelen in te zetten. Wel wordt een richtlijn gegeven ter ondersteuning van de spelbegeleiders. Een goed inschattingsvermogen van de spelbegeleiders is van belang.

De spelbegeleiders hebben een aantal opties voor spelplezierbevorderende maatregelen waaruit ze een keuze kunnen maken die het meest geschikt is voor de situatie die zich op het veld voordoet. Het is belangrijk dat spel- en teambegeleiders deze opties

voorafgaand aan iedere wedstrijd met elkaar bespreken en communiceren naar de teams. In onderstaand schema is te lezen voor welke opties gekozen kan worden en waarom juist deze opties gegeven worden. Een combinatie van de opties voor de sterkere en zwakkere partij zal het beste werken.

Opties voor de sterkere partij:

De spelbegeleider gaat strenger fluiten voor de sterkere partij

Hierdoor wordt de sterkere partij meer uitgedaagd

De sterkere partij verandert de opstelling

Bijvoorbeeld: scorende spelers gaan achterin spelen

Iedere speler van de sterkere partij mag, zodra hij/zij in balbezit komt, de bal maximaal 3x raken.

Hierdoor worden het samenspel, split vision (d.w.z. opkijken tijdens/na het aannemen van de bal) en vrijlopen van de sterkere partij gestimuleerd

Opties voor de zwakkere partij:

De spelbegeleider geeft meer (technische en/of tactische) aanwijzingen aan de zwakkere partij

Hierdoor wordt de zwakkere partij geholpen en sterker gemaakt

De zwakkere partij mag een extra veldspeler inzetten

Door het hebben van één extra aanspeelpunt in BB en één extra verdediger in NBB, wordt voorkomen dat de zwakkere partij niet aan spelen toekomt

Vervallen maatregelen!

Een aantal maatregelen die in het verleden werden toegepast, passen niet meer binnen het opleidingsbeleid van de KNHB. Dit houdt in dat spelplezierbevorderende maatregelen zo dicht mogelijk dienen aan te sluiten op de officiële hockeyregels en het hockeyspel. De volgende maatregelen dienen dan ook niet meer gebruikt te worden:

- Doel verkleinen
- 3x overspelen
- Verboden vierkant' in het veld

Uitzondering G-hockey

De regel dat drie keer overgespeeld dient te worden voordat mag worden gescoord door de sterkere partij blijft wel gelden in het G-hockey. Het veranderen van deze regel veroorzaakt te veel onrust bij spelers met een verstandelijke beperking. De komende periode wordt steeds de afweging gemaakt of deze uitzondering moet komen te vervallen of niet.

Integratie G- en LG-hockey

“Normaal wat normaal kan en aangepast wat aangepast moet.” Dat is het motto van het aangepast hockey bij de KNHB. Binnen het aangepaste hockey vallen de disciplines **G- hockey** voor spelers met een verstandelijke beperking en **LG-Hockey** voor spelers met een lichamelijke beperking, maar die niet afhankelijk zijn van een rolstoel. Beide disciplines maken gebruik van de (spel)regels van de Jongste Jeugd.

Echter, om het spelplezier van alle G/LG-hockeyers te bevorderen, zijn er een aantal regels die specifiek gelden voor deze disciplines. Daarom moet bij G/LG-hockey extra aandacht besteed worden aan de volgende punten:

Aandachtspunten:

Uitzonderingen van individuele spelers

Bijvoorbeeld spelers met:
- een visuele beperking (kleur bal)
- een auditieve beperking (bal met belletje)
- spelers die een bijzondere aanpak nodig hebben tijdens het spel
Voor aanvang van de wedstrijd bespreken de team- en spelbegeleiders deze punten.

Een beschermde speler (alleen bij LG-hockey)

Wanneer een speler een extreme beperking heeft met lopen, mag deze speler wanneer hij/zij de bal heeft 10 seconden alleen met de bal lopen. De bal mag binnen deze 10 seconden niet worden afgepakt door de tegenstander. De spelbegeleider telt hardop tot 10, zodat iedereen weet wanneer deze beschermde status voorbij is.

Drie keer overspelen (alleen bij G-hockey)

Deze regel blijft bestaan in het G-hockey, omdat het veranderen van deze regel te veel onrust veroorzaakt bij de spelers met een verstandelijke beperking.

Alle overige (spel)regels gelden zowel voor de Jongste Jeugd als voor het G/LG-hockey. Vandaar dat de KNHB verenigingen aanmoedigt om zoveel mogelijk integratie te laten plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan is het organiseren van een gezamenlijke dag voor de Jongste Jeugd, G- en LG-hockeyers op de vereniging. Ook kan gedacht worden aan de organisatie van de opleiding voor spel- & teambegeleiding. De opleiding is namelijk voor alle begeleiders hetzelfde, met uitzondering van de aandachtspunten in bovenstaande tabel.

Tot slot wordt in seizoen 2015-2016 in het G/LG-hockey gestart met het spelen in 11-tallen. Deze teams zijn de zogeheten touringteams. Voor deze teams gelden de reguliere 11-talregels.